

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-949

18.06.2021

Голові Служби безпеки України

БАКАНОВУ І.Г.

Шановний Іване Геннадійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Лероса Г. Б., оголошений на засіданні Верховної Ради України 18 червня 2021 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

Дмитро РАЗУМКОВ

349

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

Україна, 01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

№

від "03" червня 2021 року

✓ Голові Служби безпеки України
Баканову І.Г.

В. о. Директора Державного
бюро розслідувань
Сухачову О.О.

Щодо бездіяльності Кабінету Міністрів України та керівництва Державного агентства з управління зоною відчуження, що призвело до необґрунтованого використання державних коштів, та посилення залежності від Російської Федерації у сфері ядерної та радіаційної безпеки, що загрожує національній безпеки України.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

На даній час склалася досить загрозлива ситуація що до поводження з відпрацьованим паливом та високо активними відходами. Не зважаючи на періодичні наради на всіх рівнях Державне агентство з управління зоною відчуження (ДАЗВ) не вирішує покладені на нього завдання вже багато років, а саме:

1. Відсутність затвердженої Загальнодержавної програми поводження з РАВ.

Термін дії Загальнодержавної програми закінчився у 2017 році. ДАЗВ не забезпечило прийняття оновленої Загальнодержавної програми на період 2018-2027 років.

Наразі використання коштів Фонду РАВ здійснюється згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року № 330, якою затверджено Порядок використання коштів Державного фонду поводження з РАВ (Порядок).

Порядком передбачені тільки загальні напрями робіт щодо поводження з РАВ без визначення пріоритетів, вартості та строків виконання конкретних заходів.

За відсутністю Загальнодержавної програми поводження з РАВ на 2018-2027 роки, використання коштів Фонду РАВ здійснюється на розсуд ДАЗВ. При цьому а ні ДП «НАЕК «Енергоатом», а ні Міненерго звітності щодо використання коштів Фонду не отримують. Такий стан справ створює ризики неоптимального використання коштів Фонду та подальшого зволікання з вирішенням питання щодо поводження з РАВ та ВАВ АЕС України, а головне призводить до негативного міжнародного ставлення, та створює ризики для національної безпеки України:

1. Можливе додаткове техногенне опромінення в зв'язку з не ефективним поводженням з ВАВ та РАВ.
2. Відсутність чіткого планування потреби у грошових коштах для ефективної реалізації проектів державного значення;
3. Відсутність можливості планувати та укладати договори які опосередковано та напряду впливають на ядерну, радіаційну та енергетичну безпеку держави;
4. Необхідність залучення додаткових коштів державних підприємств для виконання міжнародних зобов'язань.

2. Відсутність сховища осклованих ВАВ.

Згідно із діючою на той час Загальнодержавною програмою будівництво сховища для ВАВ реакторів ВВЕР-440 мало завершитися ще в 2013 році. Однак, навіть у 2019 році будівництво сховища ще не розпочато. Слід зазначити що майже аналогічна ситуація що до ВАВ від ВВЕР-1000 які потрібно буде приймати на зберігання на початку 2025 року.

З 01.01.2018 ДП «НАЕК «Енергоатом» вимушено витрачати власні кошти для оплати за зберігання цих відходів у сховищах російського підприємства ФДУП «ВО «Маяк» понад встановлений контрактом строк.

Подальше зволікання з будівництвом інфраструктури для зберігання осклованих ВАВ приведе до значних необґрунтованих фінансових витрат (оплата за надтермінове зберігання осклованих ВАВ на території РФ).

Відсутність сховища осклованих ВАВ загрожує національній безпеці України наступними ризиками:

1. Можливе додаткове техногенне опромінення в зв'язку з не ефективним поводженням з ВАВ.
2. Унеможливорює виконання міжнародних зобов'язань України;
3. Відсутність можливості планувати та укладати договори по роботі з ВАВ які опосередковано та напряду впливають на ядерну, радіаційну та енергетичну безпеку держави;

4. Необхідність залучення значних додаткових коштів державних підприємств для виконання міжнародних зобов'язань.

3. Відсутність інфраструктури для захоронення РАВ.

Жодного з п'яти сховищ для захоронення кондиційованих РАВ діючих АЕС на комплексі «Вектор» не збудовано, хоча згідно з Загальнодержавної програмою термін введення їх в експлуатацію сплинув ще у 2012 році.

Відсутність сховищ на комплексі «Вектор» не дозволяє передати РАВ АЕС у власність держави. Наразі розглядається можливість приймання на захоронення РАВ АЕС до фактично збудованих сховищ першої черги комплексу «Вектор» (ТРВ-1, ТРВ-2, та спеціально обладнаного приповерхневого сховища твердих радіоактивних відходів). Однак механізм такої передачі поки відсутній. Жодного кілограму РАВ АЕС досі не передано на захоронення.

Це призводить до необхідності зберігати великі обсяги РАВ на майданчиках АЕС, наближує загрозу вичерпання вільних об'ємів у сховищах РАВ (на цей час заповнення сховищ деякими видами РАВ складає понад 70% наявних об'ємів), що створює ризики щодо можливості продовження терміну експлуатації енергоблоків, призводить до необхідності будівництва нових сховищ на майданчиках АЕС та, у цілому, негативно впливає на безпеку експлуатації АЕС.

Відсутність інфраструктури для захоронення РАВ загрожує національній безпеці України наступними ризиками:

1. Можливе додаткове техногенне опромінення в зв'язку з не ефективним поводженням з РАВ.
2. Відсутність можливості планувати роботу з РАВ яка опосередковано впливає на радіаційну та енергетичну безпеку держави;
3. Необхідність залучення значних додаткових коштів ДП «НАЕК» для додержання Законів і НПА України та міжнародних норм що до поводження з РАВ.

Все вище перераховане призводить до необґрунтованого використання державних коштів, а найближчим часом може привести до залежності від РФ та до невиконання Україною своїх міжнародних зобов'язань у сфері ядерної та радіаційної безпеки.

Враховуючи вищевикладене, прошу вас:

1. доручити провести перевірку наведених фактів;
2. здійснити перевірку, щодо причин за яких ДАЗВ не забезпечило прийняття оновленої Загальнодержавної програми на період 2018-2027 років;
3. здійснити перевірку ДАЗВ, щодо цільового використання коштів Фонду РАВ у період з 25 квітня 2018 року по 03 червня 2021 року, що здійснюється згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року № 330;

4. здійснити перевірку щодо бездіяльності ДАЗВ відносно виконання Загальнодержавної програми будівництва сховищ для ВАР реакторів ВВЕР-440, ВВЕР-1000, що призвело з 01.01.2018 до вимушено витратити власних коштів ДП «НАЕК «Енергоатом» для оплати за зберігання відходів у сховищах російського підприємства ФДУП «ВО «Маяк» понад встановлений контрактом строк;
5. здійснити перевірку ДАЗВ, щодо причин за яких жодного з п'яти сховищ для захоронення кондиційованих РАР діючих АЕС на комплексі «Вектор» не збудовано, хоча згідно з Загальнодержавною програмою термін введення їх в експлуатацію сплинув ще у 2012 році;
6. надати правову оцінку наведених фактів;
7. у разі виявлення порушень, вжити заходів, передбачених законодавством України;
8. надати відповіді по кожному запитанню окремо, з урахуванням їх порядкового номеру (1-7);
9. проінформувати мене про результати перевірки та вжиті заходи.

Прошу надати відповіді в строк, передбачений чинним законодавством.

Народний депутат України
Лерос Г.Б. (23)

